

Pál levele a rómaiakhoz

1 ¹Üdvözlét Páltól, aki a Krisztus Jézus szolgája és elhívott apostol[†]. Isten arra választott ki engem, hogy örömhírét[†] elmondjam minden embernek.

²Prófétái[†] által Isten már előre megígérte azt, amiről az örömhír[†] szól. Ez az ígélet a szent Írásokban[†] található. Az örömhír Isten Fiáról szól, Jézus Krisztusról, a mi Urunkról. ³Ő, az emberi természetét tekintve, Dávid[†] családjából született, ⁴de a Szent Szellem* csodálatosan bebizonyította, hogy Jézus az Isten Fia, amikor őt a halálból feltámasztotta.

⁵A mi Urunk, Jézus Krisztus által kaptam kegyelmet és apostoli[†] megbízást, hogy az ő nevéért az összes nem zsidó népből származókat elvezessem a hitre és az engedelmességre. ⁶Ti is ezek közül valók vagytok, akiket Isten arra hívott, hogy Jézus Krisztushoz tartozzatok.

⁷Nektek írom ezt a levelet, akik Rómában laktok, akiket Isten szeret, és elhívott, hogy saját népévé legyetek.

Isten, a mi Atyánk és az Úr Jézus Krisztus adjon nektek kegyelmet[†] és békességet!

Hálaadó imádság

⁸Először is hálát adok értetek Istenemnek Jézus Krisztus által, mert a ti hitetekről már az egész világon beszélnek. ⁹Tanúm az Isten, hogy amikor csak imádkozom, mindig értetek is könyörgök. Én Istent szolgálom szellemben azzal, hogy a Fiáról szóló örömuzenetet[†] mindenkinek elmondom. ¹⁰Egyre csak azt kérem Istentől, hogy végre sikerüljön meglátogatni benneteket, ha ezt ő is akarja. ¹¹Nagyon szeretnék már találkozni veletek, hogy néhány szellemi ajándékot átadjak, és ezzel megerősítselek benneteket. ¹²Helyesebben szólva, hogy ti is meg én is felbátorodjunk egymás hite által.

¹³Testvéreim, szeretném ha tudnátok, hogy már sokszor meg akartalak látogatni benneteket, de mindeddig akadályokba ütköztem. Azért akartam hozzátok menni, hogy a munkámnak közöttetek is legyen valami eredménye, akárcsak a többi nem zsidó népek között.

¹⁴Nem számít, hogy valaki kulturált vagy primitív, művelt vagy tanulatlan: én mindenkinek adósa vagyok. ¹⁵Ezért hát kész vagyok nektek is, akik Rómában vagytok elmondani az örömhírt[†].

¹⁶Nem szégyellem az örömhírt[†], mert az az Istennek hatalma, amellyel megmenti mindazokat, akik őbenne hisznek. Ezt az örömhírt Isten először a zsidóknak, azután a nem zsidó népeknek ajánlotta fel. ¹⁷Az örömhír mutatja

meg, hogyan teszi Isten a maga számára elfogadhatóvá az embert. Ez pedig kezdettől mindvégig az Istenben való hit által történik. Ahogyan az Írás[†] mondja: „Akit a hite alapján Isten elfogad, az örökké élni fog.”*

Minden ember bűnös

¹⁸Megmutatkozik azonban Isten haragja a Mennyből azok miatt a gonosz és igazságtalan dolgok miatt, amiket az emberek elkövetnek, amikor gonoszságukkal letapossák az igazságot. ¹⁹Igen, Isten megmutatja haragját, mert mindaz, amit Istenből megismerhetünk, világos, hiszen maga Isten mutatta meg mindenkinek.

²⁰Isten örök hatalmát és isteni természetét emberi szem nem láthatja. Ezeket mégis érzékelheti és megértheti mindenki, a világ teremtése óta, amikor Isten teremtményeit látja. Így tehát, nincs mentség azok számára, ²¹akik felismerték Istent, de mégsem tisztelték őt Istenként, sem nem voltak hálások iránta. Ezért gondolkodásuk értelmetlen lett, és ostoba szívük egyre jobban elsötétült. ²²Bár magukat bölcsnek tartották, bolondok lettek. ²³Az örökké élő Isten dicsőségét elhagyták, és helyette bálványokat[†] imádtak, amik halandó emberekre, madarakra, négylábú állatokra és hüllőkre hasonlítottak.

²⁴Ezért Isten elhagyta őket, és engedte, hogy szívük gonosz vágyait kövessék: szexuális bűnökben[†] éljenek, és egymás testével gonosz dolgokat műveljenek. ²⁵Az Istenről szóló igazságot hazugsággal cserélték fel. A Teremtő Isten helyett azokat imádták és szolgálták, amiket Isten teremtett. Pedig az imádat egyedül Istent illeti, aki örökké áldott legyen! Ámen.

²⁶Mivel az emberek ezt tették, Isten is átadta őket a saját szégyenletes kívánságaiknak. Az asszonyok felcserélték a férfiakkal való természetes szexuális kapcsolatot más nőkkel való természetellenes szexuális kapcsolatra. ²⁷Hasonlóképpen a férfiak is elhagyták az asszonyokkal való természetes szexuális kapcsolatot, és más férfiakat kívántak meg égető vágyakozással. Így azután a homoszexuális férfiak egymással követtek el szégyenletes dolgokat. Ezek az emberek a saját testükben kapták meg a büntetést, amit ezzel a természetellenes életmóddal megérdemeltek.

²⁸Ezek az emberek Istent nem tartották méltónak arra, hogy ismeretét megőrizték. Ezért Isten is magukra hagyta őket. Engedte, hogy megromlott gondolkodásuk szerint olyan dolgokat tegyenek, amiket nem lenne szabad. ²⁹Mindenféle igazságtalanság, gonoszság, kapzsiság és rosszakarat tölti be őket. Tele vannak irigységgel, gyilkos szándékkal, veszekedéssel, alattomos-sággal, és mindig rosszat gondolnak a másikról, ³⁰pletykálnak és vádolják a másikat, Istent gyűlölik, gúnyolódznak, erőszakosak, dicsekvők, gonosz dolgokat találnak ki, szüleik iránt engedetlenek, ³¹ostobák, nem tartják meg ígéreteiket, szeretet nélkül és könyörtelenül bánnak az emberekkel. ³²Jól ismerik Isten igazságos törvényét, és tudják, hogy akik ilyen dolgokat tesznek, méltók a halálra. Mégis folytatják ezeket a gonosz dolgokat, sőt helyeslésükkel bátorítják azokat, akik hasonlóan élnek.

2¹Ezért nincs mentség számodra, akárki is legyél, ha magadat bírónak képezed, és mások felett ítélsz. Mert ha másokat elítélsz, azzal magadra is ítéletet mondasz. Hiszen te magad is ugyanazokat a dolgokat

teszed, amik miatt a másikat elítéled! ²Igen, Isten valóban elítéli azokat, akik ilyen gonosz dolgokat tesznek, és tudjuk, hogy ez az ítélet igazságos. ³De hogyan képzeled, hogy elkerülheted Isten ítéletét, ha elítéled azokat, akik ilyeneket tesznek, miközben te magad is ugyanúgy élsz? ⁴Vagy talán semmibe veszed Isten gazdagon áradó jóságát, elnézését és nagy türelmét? Nem veszed észre, hogy jóságával arra az elhatározásra akar vezetni, hogy megváltoztasd a gondolkodásodat és az egész életed?!

⁵Mivel azonban megmakacsoltad magad, és szíved nem akar megváltozni, Isten haragját gyűjtöd a magad számára. Ez pedig majd a Harag Napján mutatkozik meg, amikor Isten igazságos ítéleteit mindenki meglátja. ⁶Isten ugyanis mindenkit a tettei szerint jutalmaz, vagy büntet meg. ⁷Örök életet ad azoknak, akik kitartóan törekednek jót tenni, és ezzel a dicsőséget, tisztességet és a romolhatatlan életet keresik. ⁸Akik viszont önző módon nem engedelmeskednek az igazságnak, sőt az igazságtalanságot szolgálják, azok Isten haragjával és búsulásával fognak találkozni. ⁹Nyomorúság és szenvedés lesz a sorsa mindenkinek, aki gonosz dolgokat tesz. Ez lesz a sorsa először a zsidóknak, azután a többieknek is. ¹⁰Akik viszont jót tesznek, azok dicsőséget, tisztességet és békességet nyernek. Ez lesz a sorsa először a zsidóknak, azután a többieknek is. ¹¹Isten ugyanis senkivel sem kivételez.

¹²Akik nem ismerték Isten Törvényét, és úgy követtek el bűnt, azok úgy pusztulnak majd el, mint Törvényen kívüliek. Akik viszont a Törvény alatt éltek, és úgy vétkeztek, azokat maga a Törvény ítéli el. ¹³Pusztán attól, hogy ismeri a Törvényt, még senki sem válik Isten számára elfogadhatóvá. Isten csak azt az embert tekinti elfogadhatónak, aki meg is teszi, amit a Törvény követel.

¹⁴A nem zsidó népek, akik nem ismerik a Törvényt, ösztönösen mégis azt teszik, amit a Törvény megkövetel. Így, bár Törvényük nincs, ők maguk lesznek törvénnyé saját maguknak. ¹⁵Ezzel azt mutatják, hogy a Törvény követelései szívükbe vannak írva. Hasonlóképpen van ez az érzéseikkel is. Néha úgy gondolják, hogy rossz, amit tettek, és emiatt büntudatuk van. Máskor úgy gondolják, helyesen cselekedtek, és nem érzik magukat bűnösnek.

¹⁶Mindezek a dolgok nyilvánvalóvá lesznek azon a Napon, amikor Isten meg fogja ítélni az emberek titkait Jézus Krisztus által. Ezt mondja az örömhír[†], amelyet én hirdetek ki az embereknek.

A zsidók és a Törvény

¹⁷Mi a helyzet veled, aki zsidónak mondod magad? A Törvényben[†] bízol, és Istennel dicsekszel, ¹⁸hogy ismered akaratát, és képes vagy mindig a legjobbat választani, hiszen a Törvény megtanított rá. ¹⁹Azt gondolod, hogy te vagy a vakok útmutatója, a sötétségben élők világossága, ²⁰a tudatlanok vezetője és a szellemileg kiskorúak tanítója, mivel a Törvényben tiéd a formába öntött ismeret és igazság. ²¹Ha ezt gondolod, akkor miért nem tanulod meg magad is azt, amit másoknak tanítasz? Azt hirdeted: „ne lopj!”—és te magad mégis lopsz?! ²²Azt mondod: „ne légy házasságtörő[†]!”, és közben mégis házasságtörést követsz el?! Utálod ugyan a bálványokat, és mégis lopsz a templomokból*?! ²³Te, aki a Törvénnyel dicsekszel, miért

2:22 templomokból A hamis istenek, bálványok tiszteletére épített templomokról van szó.

hozol szégyent Istenre azzal, hogy nem engedelmeskedsz a Törvénynek?!
²⁴Ezért mondja az Írás[†]: „Miattatok, a zsidók miatt szidják Isten nevét a nem zsidó népek.”*

²⁵Az, hogy körül vagy metélve[†], az is csak akkor ér valamit, ha engedelmeskedsz a Törvénynek[†]. De ha nem engedelmeskedsz, akkor hiába vagy körülmetélt, mégsem különbözel semmiben azoktól, akik nincsenek körülmetélve. ²⁶A nem zsidó emberek nincsenek körülmetélve, de ha a Törvény igazságos rendelkezései szerint élnek, akkor Isten mégis úgy tekinti őket, mintha körülmetéltek lennének. ²⁷Te, miután zsidó vagy, ismered az írott Törvényt, és körül is vagy metélve. De ha vétkezel a Törvény ellen, akkor azok ítélnék el, akik ugyan nincsenek körülmetélve, mégis teljesítik a Törvényt.

²⁸Mert nem az az igazi zsidó, aki kívülről annak látszik. Nem az az igazi körülmetélés*, ami a férfi testén történik. ²⁹Aki titokban, a szívében zsidó, az az igazi. A valódi körülmetélés pedig a szívben történik, a Szent Szellem[†] által, nem pedig az írott Törvény[†] parancsai szerint. Akinek a szíve van körülmetélve, az Istentől kap dicséretet, nem emberektől.

3 ¹Akkor mi az előnye a zsidóknak a többi népekkel szemben? Van-e valami értelme a körülmetélkedésnek[†]? ²Igen, a zsidók sok tekintetben különlegeseek! A legfontosabb az, hogy Isten rájuk bízta a beszédeit. ³És mi a helyzet, ha néhányan a zsidók közül hűtlenek lettek hozzá? Vajon emiatt Isten már nem fogja megtenni, amit ígért? ⁴Dehogynem! Hiszen Isten még akkor is meg fogja tenni, amit mondott, ha az összes ember mind hazudik. Mert ezt mondja az Írás[†] Istenről:

„Igaznak bizonyulsz, abban amit mondasz,
 és győztes leszel, mikor vádolnak téged.”

Zsolt 51:6

⁵De mit válaszoljunk arra az ellenvetésre, hogy ezek szerint, ha valami rosszat teszünk, az még világosabban megmutatja, hogy Istennek igaza van? Vajon nem igazságtalan Isten, hogy mégis megbüntet? — kérdezhetné valaki, az emberi okoskodás szerint. ⁶Nem, Isten semmi esetre sem igazságtalan! Hiszen akkor hogyan ítélezhet az egész világ felett?

⁷Erre azt mondhatná valaki: „Amikor hazudok, az tulajdonképpen Isten igazságát mutatja meg, és dicsőségét növeli. Akkor viszont miért ítél el engem?” ⁸Ha ez igaz volna, akkor már azt is mondhatnánk: „Vétkezzünk csak nyugodtan, ugyanis jó származik belőle!”—és valóban vannak, akik hamisan azzal vádolnak engem, hogy ezt tanítom. De akik ilyesmit mondanak, hazudnak. Az ilyen rágalmazók megérdemlik, hogy Isten elítélje őket!

Zsidók, és nem zsidók egyaránt vétkeztek

⁹Mi következik ebből? Talán mi, zsidók különbek vagyunk, mint a nem zsidók? Dehogysis! Hiszen éppen az előbb bizonyítottam be, hogy zsidók és nem zsidók egyformán a bűn hatalma alatt vannak. ¹⁰Mert ezt mondja az Írás[†]:

2:24 idézet: Ézs 52:5; Ez 36:20–23. **2:28** körülmetélés Lásd a szójegyzékben. Pál itt szellemi értelemben használja a „körülmetélés” hasonlatát. Olyan hívő emberekre alkalmazza, akik Jézus Krisztus által az Új Szövetséghez tartoznak.

- „Nincs büntelen ember, egyetlenegy sem.
¹¹ Nincs senki, aki megértené, nincs, aki keresné Istent,
¹² hiszen mindannyian elfordultak Istentől, és megromlottak.
 Nincs aki jót tenne, egyetlenegy sem!” *Zsolt 14:1–3*
- ¹³ „Nyitott sírhoz hasonlít a torkuk,
 nyelvük megtévesztő hazugságot szól.” *Zsolt 5:10*
- „Kígyóméreg van ajkukon.” *Zsolt 140:4*
- ¹⁴ „Szájuk átkozódással és keserűséggel van tele.” *Zsolt 10:7*
- ¹⁵ „Sietnek, hogy gyilkolhassanak.
¹⁶ Amerre csak mennek, mindenütt pusztulást
 és nyomorúságot okoznak.
¹⁷ A békeesség útját nem ismerik.” *Ézs 59:7–8*
- ¹⁸ „Nincs bennük istenfélelem és Isten iránti tisztelet.” *Zsolt 36:2*

¹⁹Ezeket a dolgokat a Törvény[†] azoknak mondja, akik a Törvény hatalma alatt élnek. Ezért a zsidók sem mentegetőzhetnek. Így azután kivétel nélkül mindenki, zsidó és nem zsidó egyaránt Isten ítélete alá kerül. ²⁰Miért? Mert senki sem képes arra, hogy a Törvény parancsainak teljesítésével Isten számára elfogadhatóvá legyen.

Hiszen a Törvény csak rávilágít a bűneinkre, hogy világosan meglássuk és felismerjük azokat.

Hogyan tesz Isten elfogadhatóvá bennünket?

²¹Isten azonban mégis képes arra, hogy a maga számára elfogadhatóvá tegye az embert a Törvény[†] nélkül is. Nekünk meg is mutatta ezt az új utat, amelyről már a Törvény és a próféták[†] is beszéltek. ²²Isten ugyanis mindenkit elfogad, aki Jézus Krisztusban hisz, attól függetlenül, hogy az az ember zsidó, vagy nem zsidó. ²³Hiszen minden ember vétkezett, és emiatt nem méltó arra, hogy Isten dicsőségében részesüljön. ²⁴Isten azonban kegyelemből[†] teszi a maga számára elfogadhatóvá az embert. Ez Isten ajándéka, amit Jézus Krisztusban kaphatunk meg. Ezt jelenti a megmenekülés! ²⁵Isten azért küldte Jézust, hogy akik benne hisznek, azoknak a bűneit megbocsássa. Ez Jézus vére, vagyis a halála által lehetséges. Így mutatta meg Isten, hogy ő mindig igazságos. Igazságosságát mutatja az, hogy türelmes volt, és a múltban nem büntette meg az embereket bűneikért. ²⁶De az is igazságosságát bizonyítja, hogy a mi időnkben azokat, akik Jézus Krisztusban hisznek, elfogadja.

²⁷Ezek után dicsekedhetünk-e valamivel? Egyáltalán nem! És miért nem? Vajon az a törvény teszi lehetetlenné, amely a tetteken alapul? Nem, hanem a hit törvénye! ²⁸Miért? Mert Isten az embert az Istenben való hite által teszi elfogadhatóvá. Azok által a tettek által, amiket a Törvény[†] megkövetel, ez egyáltalán nem lehetséges! Erről meg vagyok győződve! ²⁹Vagy talán Isten csak a zsidók Istene? Nem lehet egyúttal más népeké is? Bizony, ő a nem zsidó népeknek is Istene! ³⁰Hiszen csak egy Isten van. Ő az, aki a zsidókat* a

3:30 zsidókat Szó szerint: „akik körül vannak metélve.” Lásd a Szójegyzékben.

hitük által teszi elfogadhatóvá, a nem zsidókat* pedig ugyancsak a hitükön keresztül. ³¹Vajon érvénytelenné akarom-e tenni a Törvényt, amikor a hitet hangsúlyozom? Egyáltalán nem! Sőt, inkább megerősítem a Törvény érvényességét a hit által.

Ábrahám példája

4 ¹Mit mondjunk arról, amit Ábrahám[†] tapasztalt a hittel kapcsolatban? *(Származásunk szerint ő volt a mi ősapánk.)* ²Ha Ábrahám a tettei alapján lett volna elfogadható Isten számára, akkor dicsekedhetne. De Isten előtt nincs mivel dicsekedjen! ³Nézzük csak, mit mond erről az Írás[†]: „Ábrahám hitt Istenben, Isten pedig elfogadta Ábrahám hitét. Így lett Ábrahám Isten számára elfogadható.”*

⁴Aki dolgozik, annak nem ajándékot adnak, hanem jogos fizetést kap a munkájáért. ⁵De a tettei alapján senki nem lesz elfogadható Isten számára. Bíznia és hinnie kell Istenben, aki a bűnös embert a hite alapján fogadja el. ⁶Ugyanerről beszélt már Dávid[†] is, amikor boldognak mondja azt az embert, akit Isten a tetteitől függetlenül, a hite alapján fogad el:

⁷ „Boldogok azok, akiknek Isten megbocsátotta,
amikor a Törvény[†] ellen vétkeztek, akiknek bűneit eltakarta!

⁸ Boldog ember, akinek bűneit nem tartja számon az Úr!” *Zsolt 32:1–2*

⁹Vajon csak a körülmetéltek[†] juthatnak el erre a boldog állapotra, vagy a körülmetéletlenek is? Ezt mondja erről az Írás[†]: „Ábrahám[†] hitt Istenben, aki ezért elfogadta Ábrahámot.” ¹⁰De mikor történt ez? Körülmetélkedése előtt, vagy után? Bizony, még az előtt! ¹¹A körülmetélés jelét Ábrahám éppen annak bizonyítékaul kapta, hogy őt körülmetéletlen állapotában, hite alapján Isten elfogadhatónak tekintette. Így ősapjává lett minden olyan hívőnek is, aki nincs körülmetélve, és így Isten ezeket is elfogadja. ¹²Ugyanakkor Ábrahám azoknak a hívőknek is ősapja, akik körül vannak metélve. Azonban nem a körülmetélés miatt számít ősapjuknak, hanem csak akkor, ha ezek az emberek is ugyanúgy hisznek Istenben, mint ahogy Ábrahám hitt, amikor még nem volt körülmetélve.

Amit Isten ígért, azt csak hit által kaphatjuk meg

¹³Ábrahám[†] és utódai azt az ígéretet kapták, hogy az egész világot örökölni fogják. De ezt nem a Törvény[†] alapján ígérték Ábrahámnak, hanem azért, mert a hite alapján Isten elfogadta őt. ¹⁴Ha ugyanis azok lennének az örökösök, akik a Törvény alatt élnek, akkor a hitnek nincs semmi értelme, és az előbbi ígéret semmit sem ér. ¹⁵Mert a Törvény Isten haragját kelti fel azok ellen, akik nem engedelmeskednek neki. Ahol viszont nincs semmiféle törvény, ott nem is lehet ellene vétkezni.

¹⁶Amit Isten megígért, azt csak hit által kaphatjuk meg. Ez azért van így, hogy ajándékba kapjuk, kegyelemből[†]. Így tehát, az ígéret Ábrahám[†] minden utódja számára biztosítva van. Nemcsak azoknak, akik a Törvény alatt élnek, hanem azoknak is, akiknek ugyanolyan hitük van, mint Ábrahámnak. Ő tehát mindannyiunk ősapja. ¹⁷Ahogy az Írás[†] is mondja: „Sok nép

ősapjává tettelek téged.”* Ezt az ígéretet Ábrahám azért kapta, mert hitt Istenben, aki életre kelti a holtakat, és megteremti azokat, akik most még nem léteznek.

¹⁸Nem volt már semmi remény arra, hogy gyermeke szülessen, Ábrahám† mégis hitt Istenben, és kitartott ebben a hitében. Ezért lett sok népnek ősapjává, ahogy ezt Isten megígérte neki: „Sok-sok utódod lesz.”*

¹⁹Ábrahám akkor majdnem száz éves volt, ezért a testét tekintve már nagyon megöregedett. Hasonlóképpen, Sára is meddő és nagyon idős volt. Ábrahám azonban nem ezekre tekintett, és a hite sem ingadozott. ²⁰Ellenkezőleg, Isten ígéretét tartotta szeme előtt. Nem kételkedett abban, hogy amit Isten megígért neki, azt meg is fogja tenni. Hite megerősödött, és dicsőséget adott Istennek. ²¹Teljesen meg volt győződve arról, hogy Isten meg is tudja tenni, amit megígért. ²²Ezért mondja az Írás†: „Isten elfogadta Ábrahám hitét, és ő ez által lett Isten számára elfogadhatóvá.”* ²³Azonban nem csak Ábrahámra vonatkozik, amikor ezt mondja: „Isten elfogadta Ábrahám hitét”, ²⁴hanem ránk is, mert mi is hiszünk, és a hitünk alapján fogadott el bennünket Isten. Igen, hiszünk abban, aki feltámasztotta Urunkat, Jézust a halálból. ²⁵Neki ugyanis a bűneink miatt kellett meghalnia, és azért támadt fel a halálból, hogy mi Isten számára elfogadhatók legyünk.

Békességben Istennel

5 ¹Most tehát Isten elfogad bennünket a hitünk alapján. Ezért Urunk, Jézus Krisztus által békességben élünk vele. ²Hitünk által Jézus bevitt bennünket Isten kegyelmébe, amelyben élünk, és amit élvezünk. Nagyon örülünk annak, hogy reménységünk szerint részt fogunk venni Isten dicsőségében. ³De nemcsak ennek örülünk, hanem a megpróbáltatásoknak is, amelyeket ki kell állnunk. Miért? Mert tudjuk, hogy ezek türelmes kitartást fejlesztenek ki bennünk. ⁴A türelmesség eredménye a kipróbált jellem, abból pedig reménység származik. ⁵Ez a reménység pedig soha nem fog csalódást okozni. Hiszen Isten szeretete betöltötte szívünket a Szent Szellem† által, aki Isten ajándéka a számunkra.

⁶Amikor eljött a megszabott ideje, Krisztus meghalt értünk, bűnösökért. Mi akkor még gyengék voltunk. ⁷Nehéz volna olyan embert találni, aki hajlandó lenne meghalni, hogy valaki mást megmentsen, még akkor is, ha az a másik igaz ember. Egy jó emberért talán még vállalná a halált valaki. ⁸Isten azonban azzal mutatta meg, mennyire szeret bennünket, hogy Krisztus már akkor meghalt értünk, amikor még a bűneinkben éltünk.

⁹Akkor most mennyivel inkább megmenekülünk Isten haragjától Krisztus által! Hiszen Isten már elfogadott bennünket Krisztus vére (*halála*) által. ¹⁰Amikor még ellenségei voltunk, Isten békét kötött velünk a saját Fia halála árán. Mennyivel inkább megment bennünket Krisztus élete most, miután már békességben élünk Istennel. ¹¹Sőt, ami még több, örülünk és dicsekedünk is Istennel, Urunk, Jézus Krisztus által. Ő a mi Urunk, aki békét teremtett köztünk és Isten között.

Ádám és Krisztus

¹²A bűn egy ember (Ádám) által lépett be a világba. A bűn által pedig a halál, amely minden embert elérte. Minden embernek meg kell halnia, mert mindenki vétkezett. ¹³Bűn már a Mózesi Törvény[†] előtt is volt a világban. De amíg nincs Törvény, addig a bűnt sem lehet senkinek felszámítani. ¹⁴Ádámtól Mózesig[†] mégis mindenki felett a halál uralkodott. Még azok felett is, akik nem úgy vétkeztek, ahogyan Ádám engedetlen volt Isten parancsának.

Ádám sokkal előbb élt, mint Krisztus, mégis hasonlított rá. ¹⁵Isten ajándéka, a kegyelem[†] azonban másképpen működik, mint Ádám bűne! Igaz, Ádám bűne sok ember halálát okozta, de Isten kegyelme és ajándéka sokkal hatásosabb és bőségesebben árad ki sok emberre. Ezt a kegyelem-áradást egy másik ember, Jézus Krisztus kegyelme tette lehetővé. ¹⁶Ez a kegyelem-ajándék azonban nem olyan, mint Ádám bűnének következménye. Hiszen az ítélet már egyetlen bűnt is halállal büntetett. Ezzel szemben, a kegyelem ajándéka sok-sok bűn elkövetése után is elfogadhatóvá teszi a bűnösöket Isten számára. ¹⁷Egyetlen ember bűne miatt a halál valóban uralomra jutott azon az egy emberen keresztül. De ha ez így van, mennyivel inkább uralkodnak az életben a másik ember, Jézus Krisztus által azok, akikre bőségesen árad Isten kegyelme. Ezek az emberek ajándékba kapták, hogy Isten elfogadhatónak tekinti őket.

¹⁸Egy ember bűne minden ember számára ítéletet eredményezett. Ugyanígy, amit az a másik ember — Jézus Krisztus — Isten akarata szerint elvégzett, az minden ember számára lehetővé tette, hogy Isten elfogadja, és örökké éljen. ¹⁹Ahogy egyetlen ember engedetlensége következtében sok ember bűnössé lett, úgy egyetlen ember engedelmessége által sokan elfogadhatóvá válnak Isten számára. ²⁰Isten adta a Törvényt[†], és ez csak tovább szaporította a bűnöket. De ahol elszaporodott a bűn, ott Isten még több kegyelmet[†] ad. ²¹Azért tette ezt Isten, hogy ahhoz hasonlóan, ahogy a bűn uralkodott a halál által, a kegyelem is uralkodjon azáltal, hogy Isten az embereket elfogadhatónak tekinti. Ez pedig az örök életre vezet, Urunk, Jézus Krisztus segítségével.

Haljatok meg a bűn számára, és támadjatok fel Krisztusban!

6 ¹Mi következik mindebből? Élünk továbbra is a bűnben, hogy annál több kegyelmet[†] kapjunk Istentől? ²Szó sem lehet róla! Hogyan élhetnénk tovább is bűnben, ha egyszer már meghaltunk a bűn számára? ³Vagy talán elfelejtettétek, hogy mi, akik bemerítkeztünk[†] Krisztus Jézusba, az ő halálába merültünk bele? ⁴Amikor belemerültünk Jézus halálába, akkor el is temettek bennünket vele együtt. Ez pedig azért történt, hogy mi is új életben induljunk el, ugyanúgy, mint ahogy Krisztust az Atya-Isten dicsőséges hatalma feltámasztotta a halálból.

⁵Mert ha eggyé váltunk Krisztussal a halálában, akkor egyesülni fogunk vele a feltámasztásban is. ⁶Tudjuk, hogy régi emberi természetünket vele együtt keresztre feszítették. Ez azért történt, hogy a bűnnek ne legyen hatalma felettünk, és többé ne legyünk a bűn rabszolgái. ⁷Aki ugyanis meghalt, az felszabadult a bűn hatalma alól.

⁸Mivel Krisztussal együtt meghaltunk, hisszük, hogy vele együtt fogunk élni is. ⁹Hiszen tudjuk, hogy mivel Krisztus feltámadt a halálból, többé nem

hal meg soha. A Halálnak nincs többé hatalma felette. ¹⁰Mert Krisztus azért halt meg, hogy egyszer és mindenkorra legyőzze a bűn hatalmát. Mióta viszont feltámadt és él, Istennek él. ¹¹Hasonlóképpen, ti is tekintsétek magatokat halottnak a bűn számára. Ugyanakkor, tekintsétek magatokat élőknak is, mint akik Istenért éltek, Jézus Krisztusban.

¹²Ne uralkodjon tehát a bűn bennetek, amíg ezen a földön éltek, és soha ne engedjétek gonosz kívánságainak! ¹³Ne adjátok oda testeteket, se annak részeit a bűn szolgálatára! Ne legyenek a gonoszság eszközei! Ellenkezőleg, álljatok mindenben Isten rendelkezésére, mint akik feltámadtatok a halálból, hogy a testetek és annak részei a jó célokat szolgálják. ¹⁴A bűn nem fog uralkodni többé rajtatok, hiszen nem a Törvény[†], hanem a kegyelem[†] uralma alatt éltek.

Az igazság szolgálói

¹⁵Mit tegyünk hát? Vétkezzünk, mivel már nem a Törvény[†], hanem a kegyelem[†] uralma alatt élünk? Semmiképpen! ¹⁶Nem tudjátok, hogy akinek a szolgálatára odaszánjátok magatokat, annak szolgaként kell majd engedelmeskednetek? Igen, ha a bűnt szolgáljátok, akkor az ő rabszolgái vagytok — ennek pedig halál az eredménye! Ha viszont Istennek engedelmeskedtek, annak az lesz az eredménye, hogy Isten elfogad benneteket. ¹⁷Régebben ti is a bűn rabszolgái voltatok. De hála Istennek, hogy teljes szívvel engedelmeskedtetek annak a tanításnak, amit megismertetek. ¹⁸Így felszabadultatok a bűn uralma alól, és igaz célokat szolgáltok. ¹⁹(Azért használok ilyen hétköznapi példákat, hogy meg tudjátok érteni, amit mondani akarok.) Régen a bűnnek és a gonosz dolgoknak szántátok oda magatokat, és valóban ezeket szolgáltátok. Ugyanúgy, most határozzátok el, hogy Istennek tetsző életet fogtok élni! Minden erőttökkel erre törekedjétek, és akkor csak Istennek fogtok élni.

²⁰Mert amikor még a bűn szolgálói voltatok, nem is törődtetek a jó célokkal. ²¹Mi volt ennek az eredménye? Olyan dolgok, amiket ma szégyelltek, mert végül a halálhoz vezetnek. ²²Most azonban felszabadultatok a bűn uralma alól, és Isten rabszolgái lettetek. Ez olyan életre vezet, amelyet csakis Istenért éltek, s ennek a végeredménye az örök élet. ²³A bűn szolgálatáért a jogos fizetség a halál. Isten kegyelmének ajándéka ellenben az örök élet, ezt pedig a Krisztus Jézusban, a mi Urunkban kaphatjuk meg.

A házasság példája és a Törvény

7¹Testvéreim, ti mind ismeritek Mózes Törvényét[†]. Tudjátok azt is, hogy a Törvénynek csak addig van hatalma valaki felett, amíg él. ²Például, egy férjes asszonyt mindaddig a férjéhez köti a Törvény, amíg a férje él. De ha meghal a férje, az asszony felszabadul a házasságra vonatkozó törvény alól. ³Ezért ha más férfi felesége lesz, amíg az első férje él, akkor a Törvény szerint a házasságtörés bűnét követi el. De ha meghal a férje, az asszony felszabadul a házassági törvény alól. Ekkor már nem követ el házasságtörést, ha más férfi felesége lesz.

⁴Hasonlóan van ez veletek is, testvéreim. Ti is meghaltatok a Törvény[†] számára Krisztussal együtt, amikor ő testileg meghalt. Így most már Krisztushoz tartoztok, aki azért támadt fel a halálból, hogy ezentúl Istennek szolgáljunk. ⁵Az elmúlt időkben még régi emberi természetünk uralkodott

rajtunk. A Törvény bűnös kívánságokat keltett életre bennünk, ezért követtük el a bűnöket. Ennek pedig olyan következményei voltak, amelyek a halál felé vezettek bennünket. ⁶Akkor a Törvény foglyai voltunk, most azonban felszabadultunk ebből a rabságból, mert a régi emberi természetünk meghalt. Most már új módon szolgáljuk Istent, a Szent Szellem[†] által, nem pedig a régi, írott szabályok szerint.

A Törvény és a bűn

⁷Mi következik tehát mindebből? Vajon a Törvény[†] és a bűn ugyanaz a dolog? Semmi esetre sem! Az viszont igaz, hogy a Törvény nélkül nem tudtam volna, mi a bűn. Például, nem tudnám, mit jelent a bűnre csábító kívánság, ha a Törvény nem mondaná: „Ne kívánd!”* ⁸Ez a parancs tehát lehetőséget teremtett a bűnnek, hogy különféle, bűnre csábító kívánságokat ébresszen bennem. A Törvény nélkül ugyanis a bűnnek nincs ereje. ⁹Korábban úgy éltem, hogy nem ismertem a Törvényt. Később azonban, amikor megismertem a parancsokat, megelevenedtem bennem a bűn, ¹⁰én pedig meghaltam. Így az a parancs okozta halálomat, amelynek életet kellett volna adnia. ¹¹A bűn számára ugyanis lehetőség nyílt a parancs által, hogy becsapjon és megöljön engem.

¹²A Törvény[†] és a parancs tehát szent, igazságos és jó. ¹³Ezek szerint az okozta halálomat, ami jó? Nem, dehogyis! A bűn azonban felhasználta valamilyen, ami egyébként jó, hogy megöljön engem. Ez azért történt, hogy tisztán megláthassam a bűn valódi természetét. A parancs arra volt jó, hogy lássam: mennyire gonosz dolog a bűn!

Az ember belső vívódása

¹⁴Tudjuk, hogy a Törvény[†] szellemi természetű, én azonban nem vagyok szellemi, hanem testi természetemet követve élek, és a bűn rabszolgája vagyok. ¹⁵Nem értem saját tetteimet: nem a jó dolgokat teszem, amit akarok, hanem a rossz dolgokat, amiket nem akarok. ¹⁶Mivel valójában nem akarom elkövetni azokat a rossz dolgokat, amiket mégis megteszek, ezzel igazat adok a Törvénynek. Igen, a Törvény jó! ¹⁷Valójában nem is én vagyok, aki ezeket a rossz dolgokat teszem, hanem a bűn, ami bennem lakik. ¹⁸Jól tudom, hogy semmi jó nem lakik bennem, vagyis a régi emberi természetemben, hiszen a jót akarom tenni, mégis képtelen vagyok rá. ¹⁹Mert nem a jót teszem, amit annyira szeretnék, hanem a rosszat, amit nem akarok. ²⁰De ha azt teszem, amit nem akarok, akkor már nem is én teszem azt, hanem a bennem lakó bűn.

²¹Tehát, ez érvényes rám nézve: a jót szeretném tenni, mégis mindig a rosszat találom magamban. ²²Ami az értelmemet illeti, szeretem Isten törvényét. ²³Azonban látok egy másik törvényt, amely a testemben működik. Ez a bűn törvénye, amely az értelmem által elfogadott törvény ellen harcol. Emiatt vagyok fogoly, a bűn törvényének börtönébe zárva. ²⁴Milyen szörnyű helyzetben vagyok! Ki szabadít meg engem ebből a testből, amely a halál felé halad? ²⁵Isten az, aki megszabadít! Hálát adok Istennek, hogy valóban megszabadít, Urunk, Jézus Krisztus által!

Tehát, ami engem illet, értelmemmel ugyan Isten törvényét szolgálom, ugyanakkor a régi emberi természetem a bűn törvényének rabszolgája.

Élet a Szent Szellem által

8¹Így azután, senki sem ítéli el azokat, akik a Krisztus Jézusban élnek. ²Miért? Mert a Krisztus Jézusban az Élet Szellemének[†] törvénye felszabadított a bűn törvénye alól, amely a halálba vezet. ³Így oldotta meg Isten azt, amire a Mózesi Törvény[†] képtelen volt, mivel a régi emberi természet miatt nem volt rá ereje. Isten azonban saját Fiát küldte el hozzánk, hogy általa elbánjon a bűnnel. Igen, a Fiú (Jézus) ugyanolyan testben élt a földön, mint amilyenben most mi élünk. Isten ezt az emberi testet, Jézus testét használta fel arra, hogy általa elítélje a bűnt. ⁴Így érte el azt, hogy a Törvény jogos követeléseinek meg tudjunk felelni. Mi ugyanis nem a régi emberi természetünket követjük, hanem a Szent Szellem[†] szerint élünk.

⁵Akik régi emberi természetük szerint élnek, azok egyre csak arra törekednek, amit ez a régi természet kíván. Akik azonban a Szent Szellem[†] szerint élnek, azok arra törekednek, és azzal foglalkoznak, amit a Szent Szellem kíván. ⁶Régi emberi természetünk igyekezete végül is a halálhoz vezet. A Szent Szellem azonban mindig az életre és a békességre törekszik. ⁷Régi emberi természetünk törekvése tehát ellentétes Isten törekvésével, mivel nem akar, de nem is tud engedelmeskedni Isten törvényének. ⁸Ezért, akik a régi emberi természetük uralma alatt élnek, azok nem tetszenek Istennek.

⁹Ti azonban már nem a régi emberi természet irányítása alatt éltok, hanem a Szent Szellem[†] uralma alatt. De csak akkor, ha valóban bennetek él Isten Szelleme[†], mert ha nem, akkor nem is tartoztok Krisztushoz. ¹⁰Ha viszont Krisztus valóban bennetek él, akkor a Szent Szellem életet ad nektek, mert Krisztus elfogadhatóvá tett benneteket Isten számára. Testetek ellenben mindig halott marad a bűn miatt. ¹¹A Szent Szellem, aki feltámasztotta Jézust a halálból, bennetek lakik. Ezért az, aki Krisztust feltámasztotta a halálból, a ti halandó testeteket is meg fogja eleveníteni, a bennetek lakó Szent Szellem által.

¹²Így tehát, testvéreim, nem vagyunk a régi emberi természetünk uralma alatt. Nem kell, hogy annak a kívánságai szerint éljünk. ¹³Ha ugyanis a régi emberi természet szerint éltok, meg fogtok halni. Ha viszont a Szent Szellem[†] segítségével abbahagyjátok a rossz dolgokat, akkor fogtok igazán élni.

¹⁴Mert azok az Isten fiai, akiket Isten Szelleme[†] irányít. ¹⁵Hiszen a Szent Szellem[†], akit befogadtatok, nem tesz újra rabszolgává, hogy féljete. Ellenkezőleg! A Szent Szellem Isten fiaivá tesz bennünket, és az ő segítségével így kiálthatunk Istenhez: „Abba!”* ¹⁶Maga a Szent Szellem a mi szellemünkkel együtt megerősíti, hogy Isten gyermekei vagyunk. ¹⁷Ha viszont gyermekek, akkor örökösök is. Valóban, mi Krisztussal együtt kapunk örökséget Istentől! De csak akkor, ha együtt is szenvedünk Krisztussal. Akkor pedig vele együtt veszünk részt a dicsőségben is.

Eljövendő dicsőségünk

¹⁸Úgy gondolom, jelenlegi szenvedésünk szóra sem érdemes, ahhoz a dicsőséghez képest, amelyben részünk lesz. ¹⁹Mert az egész teremtet világ feszült figyelemmel várja, hogy Isten végre mindenkinek

8:15 Abba „Édesapám!” Abban a korban a gyerekek így szólították az édesapjukat.

megmutassa, kik az ő fiai. ²⁰Azért várja ennyire, mert a teremtett világ az elmúlás hatalma alá van kényszerítve. Nem önként, hanem Isten akarata szerint, aki így rendelkezett. Ugyanakkor, a teremtett világ is abban a reményben él, ²¹hogy a romlás rabszolgaságából fel fog szabadulni, és ugyanazt a dicsőséges szabadságot fogja élvezni, amit az Isten gyermekei.

²²Jól tudjuk, hogy mind a mai napig az egész teremtett világ úgy sóhajtozik és szenved, mint a terhes asszony a szüléskor. ²³De nem csak a teremtett világ, hanem még mi magunk is ugyanígy sóhajtozunk. Pedig mi előleget kaptunk a Szent Szellemről†! Mégis sóhajtozva várjuk, a testünk megszabadítását, hogy ezzel teljesen Isten fiaivá váljunk. ²⁴A teljes megszabadulásunk ugyanis magában foglalja ezt a reménységet: a testünk megszabadulását is. Ez azonban még nem történt meg. Ha már látható lenne, akkor nem kellene remélni. Miért is remélné valaki azt, amit már lát? ²⁵Mivel azonban olyan valamit várunk, amit még nem kaptunk meg, türelmesen és kitartással várjunk rá!

²⁶Hasonlóképpen, a Szent Szellem† is segítségünkre siet abban, amiben gyengék vagyunk. Hiszen sokszor még azt sem tudjuk, hogy miért és hogyan imádkozzunk. A Szent Szellem azonban maga könyörög értünk, szavakkal ki sem fejezhető sóhajtásokkal. ²⁷Isten ugyanis jól tudja, mi van a szívünkben, és azt is, mi a Szent Szellem szándéka. Mert ő Isten akarata szerint könyörög Isten népéért.

²⁸Egészen biztosak vagyunk benne, hogy minden összedolgozik azoknak a javára, akik Istent szeretik, és akiket ő a saját terve szerint elhívott. ²⁹Hiszen ezeket az embereket Isten már a világ teremtése előtt ismerte. Sőt, külön is választotta őket, hogy a Fiához hasonlóvá váljanak. Igen, azt akarta, hogy Fia legyen az elsőszülött* a sok testvér között Isten nagy családjában. ³⁰Azt tervezte, hogy ezek az emberek a Fiához hasonlítsanak. Ezeket előre különválasztotta a maga számára, azután el is hívta őket, majd elfogadhatóvá tette, és dicsőséget is adott nekik.

Isten szeretete Krisztus Jézusban

³¹Mi következik mindebből? Mivel Isten velünk van, ki lehet ellenünk? ³²Hiszen még a saját Fiát sem kímélte meg, hanem odaadta értünk, mindnyájunkért! Hogyne adna akkor minden egyebet is a Fiával együtt nekünk?! ³³Ki vádolhatja azokat az embereket, akiket Isten kiválasztott? Senki! Isten felmentette őket minden vád alól! ³⁴Akkor ki ítélné el őket? Talán a Krisztus Jézus? Hiszen ő nemcsak meghalt, de fel is támadt értünk! Most pedig az Atya jobb oldalán ül, és képvisel bennünket az Atya-Isten előtt! ³⁵Mi választhat el bennünket Krisztus szeretetétől? Elnyomás, szenvedés, nyomor, nehézségek, üldözés, éhínség, ruhátlanság, életveszély, vagy akár, ha meg is ölnek bennünket? Nem, egyik sem! ³⁶De hiszen az Írás† is ezt mondja:

„Érted gyilkolnak bennünket állandóan,
és olyanak tekintenek, mint a levágni való juhokat.”

Zsolt 44:23

8:29 elsőszülött Abban a korban a családban született első fiút jelentette. Itt valószínűleg azt jelenti, hogy Isten családjában Jézus Krisztus volt az első, aki Isten dicsőségében részesült.

³⁷Ennek ellenére, minden ilyen nehéz helyzetben mi vagyunk a győztesek! Sőt, még annál is többek, ő általa, aki szeretett bennünket. ^{38–39}Mert Isten szeretetétől semmi, de semmi nem tud minket elválasztani — ebben egészen biztos vagyok! Sem halál, sem élet, sem angyalok, sem az uralkodó szellemek, sem ami most van, vagy ami ezután következik, sem azok, akiknek hatalmuk van, sem semmi, ami a magasságban, vagy a mélységben van, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el bennünket Isten irántunk való szeretetétől, amely Urunkban, Jézus Krisztusban mutatkozott meg.

Isten és a zsidó nép

⁹¹Igazat mondok, nem hazudok, hiszen Krisztusban élek. Tanúskodik erről a Szent Szellem[†] által megvilágított lelkiismeretem is. ²Nagy szomorúság és állandó fájdalom gyötri szívemet Izrael népe miatt, ³mert ők a testvéreim, a rokonaim. Bárcsak tudnék rajtuk segíteni! Inkább lennék én magam átkozott, és Krisztustól elszakított, ha ezzel segíthetnék rajtuk! ⁴Igen, őket választotta ki Isten: Izrael népét, akiket fiaivá is fogadott. Övék a dicsőség, és velük kötötte Isten a szövetségeket. Ők kapták Istentől a Mózesi Törvényt[†], az Isten tiszteletének és imádásának rendjét, és az ígéreteket. ⁵Ők a mi ősapáink leszármazottai, és emberi természete szerint közülük származik a Krisztus, aki Isten minden és mindenki felett, aki legyen örökké áldott*! Ámen.

⁶Igen, szomorú vagyok Izrael népe miatt, de nem azért, mintha Isten nem teljesítette volna ígéreteit, amiket nekik adott. Hiszen nem mindenki számít igazán Izrael népéhez tartozónak, aki származása szerint Izrael, vagyis Jákób utódja. ⁷Ugyanígy, nem számítanak mindannyian Ábrahám[†] igazi gyermekeinek, akik testileg tőle származtak. Hanem ahogyan Isten megígérte Ábrahámnak: „Utódaid Izsáktól[†] származnak majd.”* ⁸Tehát, Ábrahámnak nem az összes utódai számítanak Isten gyermekeinek, hanem csak azok, akik Isten ígérete szerint születtek. ⁹Mert így hangzott az ígélet: „A megfelelő időben visszajövök, és akkor Sárának fia születik.”*

¹⁰Igy volt ez Rebeka esetében is, akinek két fia volt. Mindkettőnek Izsák[†] volt az apja, a mi ősapánk. ^{11–12}Mielőtt azonban ez a két fiú megszületett volna, Isten azt mondta Rebekának: „Az idősebb fiú szolgálni fog a fiatalabbnak”*. Ez a születésük előtt történt, ezért a két fiú még semmi jót, vagy rosszat nem tehetett. Azért történt így, hogy Isten megmutassa: választása nem attól függ, hogy az emberek mit tesznek, hanem egyedül tőle, magától. ¹³Ezért mondja az Írás[†]: „Jákóbot szerettem, Ézsaut ellenben gyűlöltem.”*

¹⁴Hogyan értsük ezt? Vajon igazságtalanság ez Isten részéről? Nem, dehogyis! ¹⁵Hiszen Isten már Mózesnek[†] is megmondta: „Annak adok kegyelmet, akinek akarok, és azon könyörülök, akin könyörülni akarok.”* ¹⁶Tehát, Isten dönti el, hogy kin könyörül, és kinek ad kegyelmet! Ez a döntés pedig nem függ attól, hogy az emberek mit akarnak, vagy mit tesznek. Kizárólag a könyörületes Istentől függ! ¹⁷Az Írás[†] szerint ugyanis ezt mondta Isten a fáraónak: „Azért tettelek királlyá, hogy hatalmam

9:5 Krisztus ... áldott Azt is jelentheti: „Isten legyen áldott örökké, aki mindenek felett uralkodik!”

9:7 idézet: 1Móz 21:12. **9:9** idézet: 1Móz 18:10. 14. **9:11–12** idézet: 1Móz 25:23.

9:13 idézet: Mal 1:2–3. **9:15** idézet: 2Móz 33:19.

megmutassam rajtad, és mindenki megismerje nevemet az egész Földön.”*
¹⁸Isten tehát azon könyörül, akin akar. Viszont makacssá és keményszívűvé tesz akit akar.

¹⁹Erre talán azt kérdezed: „Ha Isten irányítja, amit mi — emberek — teszünk, akkor miért vádol bennünket a bűneinkért? Hiszen senki sem állhat ellen Isten akaratának!” ²⁰De hát kicsoda vagy te, hogy vitába mersz szállni Istennel? Felelősségre vonhatja-e a cserépedény a fazekas mestert: „Miért formáltál engem ilyenné?” ²¹Vagy talán nincs hatalma a fazekasnak az agyag felett? Ugyanabból az agyagból az egyik cserépedényt díszessé, a másikat pedig közönségessé formálja.

²²Hasonló ehhez, amit Isten tett. Meg akarta mutatni haragját és hatalmát. Mégis türelmesen és sokáig elviselte azokat az embereket, akikre haragudott, pedig már megérdemelték volna, hogy elpusztítsa őket. ²³Igen, türelmesen várt arra is, hogy megmutassa kegyelmének nagy dicsőségét. Mégpedig azokon az embereken, akik elfogadták Isten kegyelmét, és akiket arra teremtett, hogy részesüljenek dicsőségéből. ²⁴Ilyenek vagyunk mi is, akiket erre hívott meg, akár a zsidók, akár a nem zsidók közül. ²⁵Ahogy ezt az Írás[†] is mondja Hóseás könyvében:

„Népemnek hívom majd azokat,
 akik nem voltak az én népem,
 és szeretni fogom azt a népet,
 akit eddig nem szerettem.”

Hós 2:23

²⁶Ugyanazon a helyen, ahol azt mondta nekik Isten:

„Ti nem vagytok az én népem!” — azon a helyen az „Élő Isten fiainak”
 fogják majd hívni őket.

Hós 1:10

²⁷Izráelről[†] szólva így kiáltott fel Ézsaiás[†] próféta[†]:

„Ha Izráel gyermekei olyan sokan vannak is, mint a tenger homokja,
 akkor is csak a nép maradéka szabadul meg,

²⁸ mert az Úr hirtelen és teljesen végrehajtja ítéletét a földön.” *Ézs 10:22–23*

²⁹Ahogy előre megmondta Ézsaiás[†] próféta[†]:

„Ha a Seregek Ura meg nem mentett volna egy keveset népe közül,
 olyanná lettünk volna,
 mint Sodoma[†], vagy Gomora[†].”

Ézs 1:9

³⁰Mi következik ebből? Azt látjuk, hogy a nem zsidók közül sokan elfogadhatóvá váltak Isten számára, pedig korábban nem is törekedtek erre. Igen, a hitük által érték el ezt. ³¹Izrael népe azonban arra igyekezett, hogy a Törvény[†] követeléseinek megfeleljen, és így elfogadhatóvá legyen Isten számára. De nem tudtak a Törvénynek megfelelően élni, ezért kudarcot vallottak. ³²Miért? Azért, mert megpróbálták a saját erejükből és a tetteik alapján elfogadhatóvá válni Isten számára. Nem a hitük által, és Istenben bízva törekedtek erre. Beleütköztek abba a kőbe, amelyről ³³az Írás[†] ezt mondja:

„Figyeljete rám! Elhelyezek egy követ Sionban†,
amelyben az emberek megbotlanak,
egy sziklát, amely miatt elesnek.
De aki bízik és hisz őbenne, az nem fog csalódni.”

Ézs 28:16

10¹Testvéreim, szívből kívánom, hogy Izrael† népe megmeneküljön. Istenhez könyörgök értük, hogy ezt elérjék. ²Azt elmondhatom róluk, hogy teljes erővel igyekeznek Istenhez. De nem ismerik az utat, amely hozzá vezet. ³Hiszen nem értették meg, milyen módon teszi Isten az embert elfogadhatóvá a maga számára. Megpróbálták saját magukat elfogadhatóvá tenni. Isten ugyan elkészítette az útját, hogy lehet valaki a számára elfogadható, de Izrael ezt elutasította. ⁴Mert a Törvény† Krisztusban érte el a végső célját: aki bízik és hisz Jézus Krisztusban, azt Isten elfogadja.

⁵Mert Mózes† azt írja az Istennel való helyes viszonyról, ami a Törvény† követelésein alapul: „Aki mindezeket megteszi, az élni fog ezáltal.”* ⁶Arról viszont, hogy a hit által hogyan válhatunk Isten számára elfogadhatóvá, így ír: „Ne mondd magadban: ‘Ugyan ki megy fel a Mennybe?’—vagyis, hogy a Krisztust lehozza onnan. ⁷De ne mondd azt sem: ‘Ki megy le a mélységbe?’—vagyis, hogy a Krisztust felhozza a halottak közül. ⁸Hanem mit mond az Írás†? „Egészen közel van hozzád az Isten üzenete. Ott van az a szádban és a szívedben.”* Ez pedig a hit üzenete, amit mi mondunk: ⁹Ha tehát kimondod és elismered, hogy Jézus az Úr, és szívedben hiszed, hogy Isten feltámasztotta őt a halálból, akkor megmenekülsz. ¹⁰Mert a szívünkkel hiszünk, hogy Isten számára elfogadhatók legyünk, és a szánkkal mondjuk el másoknak, amit hiszünk, hogy megmeneküljünk. ¹¹Azt mondja ugyanis az Írás: „Senki sem fog csalódni, aki benne (*Krisztusban*) hisz.”* ¹²Nincs különbség tehát zsidók és nem zsidók között. Mert ugyanaz az Úr uralkodik minden ember felett. Ő pedig bőkezűen osztja áldásait mindenkinek, aki őt hívja segítségül. ¹³Ugyanis „mindenki megmenekül, aki segítségül hívja az Úr nevét.”*

¹⁴De hogyan hívják segítségül azt, akiben nem hisznek? Hogyan higgyenek abban, akiről még nem is hallottak? De hogyan hallhatnának róla, ha senki nem mondja el nekik az üzenetet? ¹⁵Visszont hogyan vihetné el valaki az üzenetet, ha nem küldik ki? Hiszen ezt mondja az Írás†: „Milyen szép és jó, amikor jönnek, akik az örömhírt† hozzák!”*

¹⁶Mégsem engedelmeskedett mindenki az örömhírnek†. Hiszen Ézsaiás† próféta† is ezt mondta: „Uram, ki hitte el, amit mondtunk?”* ¹⁷A hit tehát az üzenet meghallásából származik. Az üzenetet pedig akkor hallják meg az emberek, ha valaki beszél nekik Krisztusról.

¹⁸De hadd kérdezzem meg: Vajon nem hallotta a mi üzenetünket mindenki? De bizony hallotta! Hiszen az Írás† is azt mondja:

„Az egész földkerekségen mindenhol hallatszott a hangjuk,
és a lakott föld széléig mindenhol hallották szavukat.”

Zsolt 19:5

¹⁹Újra kérdezem: talán Izrael† nem értette meg? De bizony, megértette! Először is, már Mózes† azt mondja, amikor Isten szavait adja tovább:

10:5 idézet: 3Móz 18:5. **10:8** A 6–8. versek idézet: 5Móz 30:12–14. **10:11** idézet: Ézs 28:16.

10:13 idézet: Jól 2:32. **10:15** idézet: Ézs 52:7. **10:16** idézet: Ézs 53:1.

„Féltékenyvé teszek benneteket egy olyan nép által,
akik nem az én népem,
egy értelmetlen nemzettel bosszantalak fel titeket.” 5Móz 32:21

²⁰Majd Ézsaiás próféta[†] nagy bátran így szól, amikor Isten szavait mondja:

„Megtaláltak azok, akik nem is kerestek.
Megmutattam magamat azoknak,
akik soha nem kérdezősködtek utánam.” Ézs 65:1

²¹Isten ezt a nem zsidókról mondta. Izrael[†] népéről viszont így szól:

„Egész nap kitárt karokkal vártam erre az engedetlen népre,
amely ellenkezik velem, és nem akar engem követni.” Ézs 65:2

Isten nem feledkezett meg népéről

11 ¹Azt kérdezem tehát: vajon ellökte magától Isten a saját népét? Nem, dehogyis! Hiszen én magam is Izrael[†] népéhez tartozom, Ábrahám[†] utódja vagyok, Benjámín törzséből származom. ²Nem, Isten nem dobta félre Izrael népét! Hiszen már akkor előre kiválasztotta Izraelt, hogy a saját népe legyen, amikor még meg se születtek! Vagy talán nem tudjátok, mit mond az Írás[†] arról, amikor Illés[†] próféta[†] Izrael miatt panaszkodott Istennek? ³Azt mondta: „Uram, prófétáidat megölték, oltáraidat lerombolták, már csak egyedül én maradtam meg, és most engem is meg akarnak ölni.”* ⁴De mit felelt neki Isten? Ezt: „Meghagytam magamnak hétezer férfit, akik nem imádták Baált[†].”*

⁵Ugyanígy, a mostani időben is van egy „maradék”, akiket Isten a kegyelme[†] alapján választott ki. ⁶Ez azt jelenti, hogy nem annak alapján választotta ki őket, amit ezek az emberek tettek. Ha ez nem így volna, hanem az emberek a saját tetteik alapján tartoznának Isten népéhez, akkor Isten kegyelmének ajándéka már nem is lenne igazán ajándék.

⁷Hogyan is van hát ez? Izrael[†] népe arra törekedett, hogy Isten számára elfogadható legyen, de nem érték el a céljukat. Akiket azonban Isten kiválasztott, annak a „maradéknak” ez mégis sikerült. A többiek szíve pedig megkeményedett, és nem akartak Isten szavára hallgatni. ⁸Amint az Írás[†] mondja:

„Isten a kábultság szellemét adta nekik;” Ézs 29:10

„olyan szemet, amely nem lát és fület, amely nem hall,
és ez így van mind a mai napig.” 5Móz 29:3

⁹Dávid[†] is ezt mondja:

„Legyen a saját ünnepi asztaluk csapda a számukra,
és az fogja meg őket!
Ez lesz a vesztük és büntetésük.

¹⁰ Homályosodjon el a szemük, hogy ne lássák az igazságot,
és örökre görbítsd meg a hátukat!” Zsolt 69:23–24

¹¹Izrael[†] népe elbotlott — ez igaz. De vajon végleg elestek emiatt? Egyáltalán nem! Éppen ellenkezőleg: botlásuk következtében jutott el a megmenekülés üzenete a nem zsidó népekhez. Ez pedig azért történt, hogy Isten Izrael népét féltékennyé tegye. ¹²Valóban, Izrael népének botlása milyen bőséges áldást hozott az egész világnak! Amit ők elveszítettek, azzal a nem zsidó népek lettek gazdagabbak. De ha ez így van, akkor képzeljétek el, milyen hatalmas nyereséget fog jelenteni a világnak, amikor Izrael népét Isten teljes egészében helyreállítja!

¹³Most pedig hozzátok szólok, akik nem vagytok zsidók. Mivel Isten engem a nem zsidó népekhez küldött, teljes erőmmel arra törekszem, hogy ezt a szolgálatomat minél sikeresebben végezzem. ¹⁴Közben állandóan abban reménykedem, hogy így féltékennyé tudom tenni saját népemet, és néhányat közülük is elvezethetek a megmenekülésre. ¹⁵Isten valóban elfordult népemtől, de ennek következtében kibékült a többi népekkel. Ha viszont Isten visszafogadja Izraelt magához, az olyan lesz, mint mikor valaki a halálból támad fel! ¹⁶Ha a kenyérből az első kis darabot Istennek szánjuk, akkor a kenyér többi része is ugyanúgy Istené. Hasonlóképpen, ha a fa gyökere Istené, akkor az ágak is hozzá tartoznak.

¹⁷Olyan ez, mintha a nemes olajfa ágai közül néhányat letörnek, titeket pedig, akik a nem zsidó népek közül jöttetek, és így a „vad olajfa ágai” vagytok, beoltanak a letört ágak helyére. Így most már ti is részesültök mindabból a jóból, amit a nemes fa gyökere nyújt. ¹⁸De ne gondoljátok, hogy különbek vagytok, mint a letört ágak. Ha pedig jobbnak képzelitek magatokat, jusson eszetekbe: nem ti tápláljátok a gyökeret, hanem a gyökér titeket! ¹⁹Lehet, hogy így gondoltok: „Azért törtek le az ágak, hogy bennünket beoltsanak a szelíd olajfába.” ²⁰Ez igaz, de gondoljátok meg, hogy azokat a hitetlenségük miatt törték le, és ti is csak a hitetek által maradhattok meg. Ezért, ne legyetek büszkék, hanem féljetek! ²¹Mert ha az olajfa saját ágait nem kímélte Isten, akkor titeket sem fog kímélni, ha nem hisztek.

²²Ismerd fel azért, hogy Isten nemcsak jóságos, hanem szigorú is! Szigorú azokhoz, akik elestek, hozzátok viszont mindaddig jó, amíg megmaradtok Isten jóságában. Ha nem, akkor titeket is letör arról a fáról, mint azokat az előző ágakat. ²³Ugyanakkor Izrael népét ismét beolthatja a saját fájukba, kivéve, ha makacsul kitartanak a hitetlenségben. Igen, Isten meg tudja tenni, hogy újra beoltsa őket. ²⁴Nem természetes, hogy a vad olajfa ágát beoltsák a szelíd olajfába. Ti, akik a nem zsidó népek közül származtok, valóban olyanok vagytok, mint a vad olajfa ágai. Isten mégis beoltott benneteket a szelíd olajfába. Gondoljátok meg, mennyivel inkább természetes, ha a szelíd olajfa letört ágait ismét beoltják a saját fájukba! Hiszen ezeknek az ágaknak a természet rendje szerint ott a helyük!

²⁵Testvéreim, ne a saját gondolkodásotokra támaszkodjatok! Szeretném, ha megértenétek ezt a titkos igazságot: Izrael[†] népe csak részben makacsolta meg magát. És még ez is csak addig tart, amíg a nem zsidó népek közül elhívott emberek teljes számban Istenhez jönnek. ²⁶Akkor majd Izrael népe teljes egészében meg fog szabadulni. Amint az Írás[†] is mondja:

„Szabadító érkezik majd Sionból, aki minden istentelenséget
kitisztít Jákób[†] családjából,

²⁷ és szövetséget[†] kötök velük, amikor megbocsátom bűneiket.”

Ézs 59:20–21; 27:9

²⁸Igaz, hogy Izrael[†] népe az örömhír ellenségévé lett, de még ez is a ti javatokat szolgálja. Ennek ellenére Izrael még mindig Isten kiválasztott népe, és ő még mindig nagyon szereti őket! Hiszen ezt megígérte Izrael ősapáinak. ²⁹Isten ugyanis soha nem veszi vissza az ajándékait, és nem vonja vissza, ha egyszer valakit elhív. ³⁰Gondoljátok csak meg! Régebben ti sem engedelmeskedtetek Istennek. Most azonban, Isten könyörült rajtatok, mivel Izrael engedtlenné vált. ³¹Hasonlóképpen, most Izrael engedetlen, végül azonban Isten mégis megkönyörül rajtuk is! Igen, éppen rajtatok keresztül jut el Izrael népéhez is ugyanaz a kegyelem, amelyet ti most élveztek. ³²Mert kivétel nélkül minden ember engedetlen Isten iránt. Ő pedig mindenkit bezárt az engedetlenség börtönébe, hogy azután mindenkin könyörülhessen.

Dicsőség Istennek!

³³Ó, milyen hatalmas Isten gazdagsága, milyen mélységes a bölcsessége és végtelen a tudása! Milyen nehéz megérteni döntéseit! Ki képes követni, hogy Isten mit miért tesz? ³⁴Amint az Írás[†] is mondja:

„Ugyan ki értheti az Úr gondolatait,
és ki adhat neki tanácsot?”

Ézs 40:13

³⁵ „Ki adott valaha is elsőként az Úrnak,
hogy most annak visszafizetését várja?”

Jób 41:11

³⁶Mert mindent Isten teremtett, mindent ő tart fenn, és minden őérte létezik. Övé legyen a dicsőség örökké! Ámen.

Add át az életedet Istennek

12¹Isten irgalmára hivatkozva kérlek benneteket testvéreim, hogy adjátok oda magatokat Istennek! Ez olyan, mintha élő áldozatot[†] vinnétek Istennek, amely kedves a számára, és egyedül csak az övé. Ez az, amivel méltóan, igazán és szellemi módon tisztelitek Istent. ²Ne alkalmazkodjatok a jelenlegi korszak életformájához! Ellenkezőleg, újítsátok meg az egész gondolkodásotokat, és így gyökeresen változzatok meg! Akkor lesztek képesek megérteni és elfogadni, amit Isten akar: ami jó, ami neki tetszik, és ami tökéletes. Ezekre igyekezzetek!

³Isten különleges ajándékot adott nekem. Ezért figyelmeztetlek benneteket: senki ne tartsa magát többre, mint ami indokolt! Józanul lássátok magatokat, a hiteteknek megfelelően. Hiszen mindenki kapott bizonyos mértékű hitet Istentől. ⁴Mert gondoljátok csak meg: az ember teste egységes egész, de sok részből épül fel! Az egyes részeknek mind megvan a maguk különböző feladata. ⁵Ugyanígy van ez velünk is, akik Krisztusban vagyunk: sokan vagyunk ugyan, de együttesen alkotunk egyetlen „testet”. Ennek a testnek külön-külön a részei vagyunk, és kölcsönösen kapcsolódunk egymáshoz.

⁶Különböző ajándékokat kaptunk, aszerint, hogy Isten mire adott nekünk kegyelmet[†]. Használjuk hát ezeket! Ha például valaki a prófétálás[†] ajándékát kapta, akkor a hite mértéke szerint használja ezt az ajándékot! ⁷Aki a gyakorlati dolgokban való szolgálat ajándékát kapta, azzal szolgáljon! Aki a tanítás ajándékát, az tanítson! ⁸Aki a bátorítás, bátorítás és figyelmeztetés

ajándékát kapta, az bízassa, bátorítsa és figyelmeztesse a többieket! Aki az adakozás ajándékát kapta, az adjon a többieknek egyszerűen és tiszta szívvel! Aki azt az ajándékot kapta, hogy vezető legyen, az szorgalmasan végezze ezt a feladatot! Aki azt kapta, hogy a szenvedőkkel jól tegyen, az tegye ezt jókedvűen és barátságosan!

⁹A bennetek működő szeretet legyen valódi, ne képmutató! Gyűlöljétek minden gonoszszágot! Viszont ragaszkodjatok ahhoz, ami jó! ¹⁰Szeressétek egymást, ahogy a testvérek között ez természetes! A másik testvért mindig részesítsétek előnyben magatokkal szemben! ¹¹Ha dolgozni kell, ne lustálkodjatok, a Szent Szellem[†] tüze lobogjon bennetek, hiszen az Urat szolgáljátok! ¹²A reménység töltsön be örömmel! Legyetek türelmesek és kitartók, ha nehézségek vesznek körül! Állandóan imádkozzatok! ¹³Isten népét segítsétek meg adományaitokkal, ha szükségük van rá! Gyakoroljátok a vendéglátást!

¹⁴Még azokat is áldjátok meg, akik rosszat mondanak rólatok, vagy rosszat tesznek veletek! Ne kívánjatok nekik semmi rosszat, hanem áldjátok őket! ¹⁵Örüljétek együtt azokkal, akik örülnek, és sírjátok azokkal, akik sírnak! ¹⁶Éljétek egyetértésben és összhangban egymással! Ne legyetek büszkék, hanem az egyszerű emberekkel vállaljatok közösséget! Ne becsüljétek túl nagyra magatokat!

¹⁷Ha valaki rosszat tesz veletek, ne álljatok bosszút érte! Arra törekedjétek, amit minden ember jónak tart! ¹⁸Tegyetek meg mindent, ami tőletek telik, hogy mindenkivel békességben éljétek! ¹⁹Szeretett testvéreim, ne álljatok bosszút magatokért! Inkább bízzátok ezt Isten haragjára, mert meg van írva: „A bosszúállás az én dolgom, én majd megfizetek, ezt mondja az Úr.”* ²⁰Sőt,

„ha ellenséged éhezik, adj neki enni,
és ha szomjazik, adj neki inni!

Mert ez olyan, mintha izzó parazsat tennél a fejére.”

Péld 25:21–22

²¹Ne engeddd, hogy a gonosz legyőzzön téged! Ellenkezőleg: tedd azt, ami jó és helyes — és ezzel te fogod őt legyőzni!

Engedelmeskedjétek azoknak, akik kormányoznak

13 ¹Szükséges, hogy mindenki fogadja el azokat az embereket és hatóságokat, akik kormányoznak, és engedelmeskedjen nekik. Mert mindazokat, akik most gyakorolják a hatalmat, Isten jelölte ki. Bizony, mindenki Istentől kapja a hatalmat a kormányzásra! ²Így tehát aki nem engedelmeskedik a hatóságoknak, az valójában Isten rendelkezésével fordul szembe. Akik viszont ellenkeznek Isten parancsaival, azok ítélet alá kerülnek. ³A hatalmon lévők nem azért vannak, hogy azok féljenek tőlük, akik rendesen élnek és jó dolgokat tesznek. Féljenek azok, akik valami rosszat tesznek! Ha nem akarsz félni a hatóságoktól, akkor élj tisztességesen és tedd azt, ami jó — és dicséretet kapsz tőlük!

⁴Mert ők valójában Isten szolgálói a te érdekedben. De ha valami rosszat teszel, akkor joggal félhetsz tőlük, mert hatalmuk van arra, hogy megbüntessenek, és élni is fognak vele! Isten szolgálói ők, hogy Isten haragja szerint álljanak bosszút azokon, akik valami gonosz dolgot tettek. ⁵Tehát, szükséges,

hogy fogadd el őket és engedelmeskedj nekik! De nem csak a büntetéstől való félelem miatt, hanem azért is, mert tudod, hogy ez a helyes.

⁶Ezért kell adót is fizetnetek. Hiszen a hatalom emberei Isten szolgálói mindenkinek a javára, és erre a szolgálatra szánják az idejüket. ⁷Adjátok meg tehát mindenkinek, amivel tartoztok: akinek adóval, annak fizessétek meg az adót, akinek a vámmal, annak a vámot! Akinek tisztelettel tartoztok, annak adjátok meg az illő tiszteletet! Akit megbecsülés illet, azt pedig becsüljétek meg!

Az egyetlen törvény: szeresd az embereket!

⁸Senkinek semmivel ne tartozzatok! De a szeretettel bizony tartoztok egymásnak! Mert aki szereti a másik embert, az engedelmeskedik a Törvénynek[†]. ⁹Miért mondom ezt? Mert a Törvény azt mondja: „Ne légy házasságtörő[†], ne gyilkolj meg senkit, ne lopj, és ne kívánd, ami a másé!”*. Mindezek, és az összes többi parancsolat összefoglalható ebben az egyben: „Úgy szeresd a másik embert*, mint saját magadat!”* ¹⁰A szeretet nem tesz semmit, ami a másik embernek rossz lenne. Ezért ha valaki szeret, akkor egyúttal engedelmeskedik a Törvénynek is.

¹¹Mindezt annál inkább tegyétek meg, mert jól tudjátok, milyen idöket élünk! Itt az ideje, hogy végre felébredjétek az álomból! Hiszen most már sokkal közelebb van hozzánk a szabadulás, mint amikor hívökké lettünk. ¹²Az „éjszaka[†]” már majdnem elmúlt, és közeleg a „nappal”. Dobjuk hát félre mindazokat a dolgokat, amik a „sötétséghez[†]” tartoznak! Készüljünk fel a harcra, és vegyük fel a „világosság fegyvereit”! ¹³Éljünk úgy, ahogy a teljes nappali világosságban illik! Ne vegyünk részt vad mulatozásokban, se részegeskedésben, se szexuális bűnökben[†]! Ne vétkezzünk a testünkkel! Hagyjuk abba a veszekedést, és ne irigykedjünk többé! ¹⁴Ehelyett „öltözzetek az Úr Jézus Krisztusba”! A régi emberi természetet pedig ne tápláljátok, se ne teljesítsétek a kívánságait!

Ne kritizálj másokat!

14 ¹Fogadjátok be magatok közé azokat, akiknek a hite még gyenge! De ne vitatkozzatok velük, se ne kritizáljátok őket! ²Van, akinek az a meggyőződése, hogy mindenféle ételt szabadon megehet.* Akinek meg gyenge a hite, azt hiszi, hogy csak zöldségfélét ehet. ³Aki tehát mindent megeszik, ne nézze le azt, aki bizonyos dolgokat nem eszik! De aki nem eszik meg mindent, az se ítélje el a másikat, aki mindenfélét szabadon elfogyaszt! Hiszen Isten mindkettőt magához fogadta! ⁴Különben is, ki vagy te, hogy más szolgáját elítéld?! Hiszen csak a saját ura döntheti el, hogy jót, vagy rosszat tett. De az Úr szolgája nem fog kudarcot vallani, mert a saját Ura képes arra, hogy megsegítse!

⁵Az egyik ember bizonyos napokat fontosabbnak tart, mint a többi. Mások viszont mindet egyformának gondolják. De mind a kettő legyen

13:9 „Ne légy.... másé” idézet: 2Móz 20:13–15. 17. **13:9** másik embert Jézus tanítása a Lk 10:25–37-ben világosan megmutatja, hogy ez mindenkire vonatkozik, akinek valamilyen segítségére van szüksége. **13:9** „Úgy ... magadat!” idézet: 3Móz 19:18. **14:2** mindenféle ... megehet Mózes Törvénye szerint Izrael népének bizonyos ételeket nem volt szabad megennie. Amikor a zsidók közül sokan Jézus követői lettek, egyesek nem értették meg, hogy ezentúl már mindent megehetnek.

meggyőződve a saját felfogásának helyességéről. ⁶Aki különbséget tesz a napok között, az Úr tiszteletére teszi. Aki megeszik mindenféle ételt, az is az Úrért teszi, hiszen hálát ad Istennek, amikor eszik. Aki viszont bizonyos ételeket soha nem eszik, az is az Úrért teszi, és ő is hálát ad Istennek.

⁷Igen, mi mind az Úrért élünk! Közülünk senki sem él önmagának, és senki sem hal meg a maga akaratából. ⁸Mert ha élünk, az Úrnak élünk, ha pedig meghalunk, az Úrnak halunk meg. Tehát akár élünk, akár meghalunk, az Úrhoz tartozunk. ⁹Hiszen Krisztus azért halt meg, és azért támadt fel, hogy uralkodjon mind a halottak, mind az élők felett.

¹⁰Te viszont hogy mered elítélni vagy megvetni a testvéredet? Hiszen mindannyian oda fogunk állni az ítéelő Isten elé! ¹¹Ahogy az Írás[†] mondja:

„Mindenki térdet fog hajtani előttem,
és mindenki nyilvánosan ki fogja mondani, hogy én vagyok az Isten,
ez olyan biztos, mint ahogy élek, mondja az Úr.” Ézs 45:23

¹²Tehát mindenki külön-külön fog saját magáról felelni Istennek.

Ne rombold a testvéred hitét!

¹³Tehát, ne kritizáljuk, se ne ítéljük el többé egymást! Inkább határozzuk el, hogy nem teszünk semmi olyat, amivel a testvéreink hitét lerombolnánk!

¹⁴Tudom, sőt meg vagyok győződve az Úr Jézusban, hogy önmagában véve nincs abban semmi rossz, ha valaki minden ételt megehetőnek tart. Csak akkor árt neki, ha úgy gondolja, hogy nem szabad megennie, és mégis megeszi. ¹⁵Ha megbántod a testvéredet azzal, hogy valamit megeszel, akkor nem a szeretet útját követed. Vigyázz, hogy ne rombold le a másik testvér hitét azzal, hogy olyan ételt eszel, amit szerintem nem lenne szabad! Hiszen Krisztus őerte is meghalt! ¹⁶Ne engedjétek, hogy mások rossznak tartsák, amit ti helyesnek gondoltok! ¹⁷Mert Isten uralma alatt nem az számít, hogy mit eszel, vagy iszol. Csak az számít, hogy Isten elfogad-e, hogy a békesség uralkodik-e benned és a Szent Szellem[†] öröme. ¹⁸Aki tehát így szolgálja Krisztust, annak valóban örül majd Isten, és az ilyen embert a többiek is elismerik.

¹⁹Ezért teljes erővel törekedjünk azokra a dolgokra, amik a közöttünk lévő békességet, összhangot, egymás épülését és megerősítését szolgálják! ²⁰Ne romboljátok le Isten munkáját valamiféle ételek miatt! Mert igaz ugyan, hogy önmagában véve minden étel megehető, de mégis rosszul teszed, ha olyat eszel, amivel a testvéred hitét rombolod. ²¹Inkább ne egyél húst, vagy ne igyál bort, ha ezzel a testvéred hitének ártasz! Ne tegyél semmi olyat, amivel akadályt gördítenél az útjába!

²²Ezekben a dolgokban a meggyőződésed legyen a te titkod, amit csak Isten ismer! Boldog és áldott, aki azt teszi, amit helyesnek tart, és emiatt nem kell utólag magát elítélnie. ²³Aki viszont úgy eszik meg valamit, hogy nem biztos benne, hogy ez helyes, az ítéletet von magára, mert nem a hite és meggyőződése szerint cselekedett. Mert minden, amit nem a hitünk alapján teszünk, az bűn.

15 ¹Mi, akik erősek vagyunk, türelmesen el kell viseljük azoknak a gyengeségeit, akik még gyengék. Ne éljünk tehát a magunk kénye-kedve szerint! ²Sőt, inkább igyekezzünk mindenben a testvéreink kedvét keresni, és

erősítsük őket! ³Gondoljátok meg, hogy Krisztus sem a saját érdekeit nézte! Hiszen ez van megírva róla az Írásokban†: „Mindaz a rossz, amit rólad mondtak, Istenem, engem ért.”* ⁴Mindaz, amit az Írásokban régebben megírtak, a mi tanulságunkra szolgál. Azért írták le, hogy az Írások felbátorítsanak, türelmes kitartásra buzdítsanak bennünket, és ezáltal reménységet kapjunk. ⁵Isten, akitől a kitartást és a bátorítást kapjátok, adja meg nektek, hogy Krisztus Jézus akarata szerint egyetértésben éljete egymással, ⁶és mindnyájan egy szívvel-lélekkel dicsőítsétek Istent, a mi Urunk, Jézus Krisztus Atyját! ⁷Fogadjátok el egymást, ahogyan Krisztus is elfogadott benneteket, és szolgálja ez is Isten dicsőségét! ⁸Mert azt mondom, hogy Krisztus azért lett Izrael népének szolgája, hogy megmutassa Isten hűségét. Igen, Isten valóban megtartja az ősapáinknak tett ígéreteit. ⁹De Krisztus nemcsak ezért jött, hanem azért is, hogy a nem zsidó népek dicsőítsék Istent nagy irgalmasságáért. Mint ahogy meg van írva az Írásokban:

„Dicsérlek téged, Istenem, a nem zsidó népek között,
és nevednek zengnek éneket.”

Zsolt 18:50

¹⁰Majd ismét ezt mondja:

„Örüljön minden nem zsidó nép is, Isten saját népével együtt!” *5Móz 32:43*

¹¹És megint:

„Dicsőítsétek az Urat, ti nem zsidó népek mindnyájan,
és dicsérjék őt az összes nemzetek!”

Zsolt 117:1

¹²És ismét, amint Ézsaiás† próféta† mondja:

„Megjelenik majd Jesse egyik utóda,* aki azért jut hatalomra,
hogy uralkodjon a nem zsidó népek felett.
Benne reménykednek majd a nem zsidó nemzetek.”

Ézs 11:10

¹³Isten, aki minden reménység forrása, egészen csordultig töltsön be titeket örömmel és békességgel — a benne való hitetek által. S így a Szent Szellem† ereje által a reménységetek is túláradozóan bőséges legyen!

Pál munkája a nem zsidó nemzetek között

¹⁴Testvéreim, meg vagyok győződve róla, hogy telve vagytok mindenféle jóssággal és tudással. Sőt, még egymást is képesek vagytok helyreigazítani. ¹⁵Mégis őszintén írtam nektek néhány dologról, hogy emlékeztesselek benneteket. Hiszen Isten maga adott nekem kegyelmet, ¹⁶hogy Krisztus Jézus szolgája legyek a nem zsidó népek között. Miközben az örömhírt† mondom az embereknek, papi szolgálatot végzek. Az a célom, hogy a nem zsidó népek Isten számára elfogadható istentiszteleti áldozattá legyenek. Igen, hogy a Szent Szellem† tegye őket egyedül Isten számára elválasztott és kedves áldozattá.

¹⁷Tehát van okom rá, hogy dicsekedjek a munkámmal, amit Istenért végzek. De kizárólag azért merek dicsekedni vele, mert Krisztus Jézus által

15:3 idézet: Zsolt 69:10. **15:12** Jesse egyik utóda Jézus Krisztusról van szó. Jesse Dávid király apja volt, így Jézus az ő családjából származik.

végzem. ¹⁸Hiszen még említeni se mernék olyan dolgokat, amiket a magam erejéből tettem. Csakis olyanokról beszélek, amiket Krisztus maga tett általam, akár a beszédem, akár a tetteim által. Mégpedig azért, hogy a nem zsidó népeket így az Isten iránti engedelmességre vezessem. ¹⁹Jelek és csodák által, a Szent Szellem[†] erejével végeztem mindezt. Jeruzsálem környékétől kezdve egészen Illíriáig[†] mindenhol elmondtam az embereknek a Krisztusról szóló örömhírt[†]. Így a munkámnak ezt a részét befejeztem. ²⁰Azonban mindig arra törekedtem, hogy ne ott hirdessem az örömhírt, ahol Krisztus neve már ismert volt. Nem akartam olyan alapra építeni, amelyet valaki más rakott le. ²¹Hanem ahogyan meg van írva az Írásokban[†]:

„Akiknek eddig nem beszéltek még róla, azok is meglátják majd őt,
és azok is megértik majd, akik még nem hallottak róla.” Ézs 52:15

Pál római látogatásának terve

²²Emiatt nem tudtam eddig eljutni hozzátok, pedig már sokszor szerettelek volna meglátogatni benneteket.

^{23–24}De most már befejeztem a munkámat ezekben az országokban. Így az a tervem, hogy amikor Hispániába utazok, akkor titeket is meglátogatlak. Hiszen már évek óta szeretnélek látni benneteket. Bizonyára segíteni fogtok nekem, hogy tovább utazhassak, ha már egy kis időt eltöltöttem nálatok. ²⁵Most azonban előbb Jeruzsálembe kell mennem, hogy ott Isten népét megsegítsem. ²⁶Ugyanis néhányan a jeruzsálemi testvéreink közül nagyon szegények. A macedóniai[†] és görögországi gyülekezetek pedig elhatározták, hogy gyűjtést rendeznek a szegény jeruzsálemi testvérek számára. ²⁷Szívesen tették, de ugyanakkor tartoznak is ezzel. Hiszen ezek a nem zsidó népek sok szellemi áldást kaptak a zsidó testvéreken keresztül. Illő tehát, hogy adományaikkal viszonzózzák a szellemi áldásokat. ²⁸Most tehát magam viszem el az összegyűjtött pénzt Jeruzsálembe, hogy biztosan megkapják az ottani testvérek. Ha ezt a feladatomat elvégeztem, utána már indulhatok is Hispániába. Útközben megállok Rómában, és meglátogatlak benneteket. ²⁹Biztos vagyok benne, hogy mikor hozzátok érkezem, Krisztus áldásának teljességét viszem hozzátok.

³⁰Arra kérlek benneteket, testvéreim, segítsetek nekem azzal, hogy erőteljesen imádkoztok értem Istenhez! Tegyétek meg ezt, Urunk, Jézus Krisztusért, és a Szent Szellem[†] szeretete által! ³¹Imádkozzatok értem, hogy megszabaduljak a hitetlen júdeai emberektől! Imádkozzatok, hogy az ajándékot, amit viszek, szívesen fogadják a jeruzsálemi testvérek! ³²És azért is, hogy nagy örömmel elmehessek hozzátok, és veletek együtt én is megpihenjek, ha valóban Isten is ezt akarja! ³³Isten, aki békességünk forrása, legyen veletek! Ámen.

Búcsúzás

16¹Ajánlom nektek testvérnőnket, Fébét, aki a kenkreai gyülekezet munkatársa, mert megbízhattok benne. ²Fogadjátok őt szeretettel az Úrban, úgy, ahogyan Isten népéhez illik! Segítsétek mindenben, amire csak szüksége van, mert ő is sokat segített nekem, és másoknak is!

³Köszöntsétek Priskát és Akvilát, akik munkatársaim Krisztus Jézusban! ⁴Ők életük kockáztatásával mentettek meg engem, amiért hálás vagyok nekik. De nemcsak én, hanem a nem zsidó népek között lévő összes gyülekezetek is. ⁵Köszöntsétek a gyülekezetet, amely a házuknál szokott összejönni.

Köszöntsétek az én kedves Epainetosz barátomat is! Ő volt az első, aki Ázsia[†] tartományában Krisztus követője lett. ⁶Köszöntsétek Máriát, aki olyan sokat dolgozott közöttetek! ⁷Köszöntsétek Andronikoszt és Juniászt, a rokonaimat, akik régebben velem együtt raboskodtak a börtönben! Előbb lettek hívők, mint én, és nagyra becsülik őket az apostolok között.*

⁸Köszöntsétek Ampliátuszt, akit nagyon szeretek az Úrban! ⁹Köszöntsétek Urbánuszt, munkatársunkat az Úrban, és szeretett barátomat, Sztakhüsz is! ¹⁰Köszöntsétek Apellészt, aki kiállta a próbát, és bebizonyította, hogy igazán szereti Jézust! ¹¹Köszöntsétek Arisztobuloszt és a családját, meg Heródiónt, a rokonomat, és azokat, akik Narcisszus családjából az Urat követik! ¹²Köszöntsétek Trüfainát és Trüfószát! Ez a két asszony sokat dolgozott az Úrért. Köszöntsétek kedves barátomat, Persiszt, aki szintén sokat tett az Úrért! ¹³Köszöntsétek Rufuszt, az Úr kiválasztott szolgáját, és Rufusz anyját, akit én is úgy szeretek, mintha édesanyám lenne! ¹⁴Köszöntsétek Aszünkritoszt, Flegónt, Hermészt, Pátrobászt, Hermászt és a velük levő többi testvért! ¹⁵Köszöntsétek Filologoszt és Júliát, Néreuszt és a nőtestvérét, meg Olümpászt és a velük levő többi testvért is! ¹⁶Köszöntsétek egymást szent csókkal! Krisztus összes gyülekezetei köszöntenek benneteket.

¹⁷Figyelmeztetek benneteket testvéreim, hogy legyetek nagyon óvatosak és vigyázzatok, mert vannak, akik széthúzást és viszályt okoznak, és az embereket egymás ellen fordítják. Ezek összezavarják a többiek hitét, és ellenkeznek azzal az igaz tanítással, amit hallottatok. Kerüljétek el őket! ¹⁸Az ilyenek nem Krisztus Urunknak szolgálnak, hanem a saját étvágyukat és emberi kívánságaikat akarják kielégíteni. Hízélgéssel és mézes-mázos szavakkal becsapják az egyszerű és ártatlan embereket. ¹⁹A ti engedelmességetek híre már mindenhová eljutott, ezért nagyon örülök nektek! Azt akarom, hogy bölcsök legyetek abban, ami jó, és ne legyen semmi közötök a gonoszhoz.

²⁰A békesség Istene hamarosan összetapossa a Sátánt[†] a lábatok alatt.

Urunknak, Jézusnak kegyelme[†] legyen veletek!

²¹Köszönt még benneteket Timóteus, a munkatársam, és rokonaim: Luciusz, Jázon és Szószipatrosz is.

²²Én is köszöntelek benneteket az Úrban, aki ezt a levelet Pál szavai szerint leírom: Terciusz.

²³Köszönt benneteket Gájusz, aki nemcsak az én házigazdám, hanem az egész gyülekezeté is. Köszönt benneteket Erásztosz, a városi kincstárnok, és Kvártusz testvér. ²⁴*

16:7 nagyra ... között Jelentheti ezt is: „nagyon fontosak az apostolok számára.” **16:24** Néhány görög kézirat tartalmazza a 24. verset: „Urunk, Jézus Krisztus kegyelme legyen veletek! Ámen.” Egyes kéziratokban a 25–27. versek nem szerepelnek.

²⁵Dicsőség Istennek! Mert ő az, aki meg tud titeket erősíteni az örömhír[†] által, amit én hirdetek, és amely Jézus Krisztusról szól. Ez az a titok, amely kezdettől fogva el volt rejtve, ²⁶most azonban nyilvánosságra került a próféták[†] írásai által. De az örökké élő Isten parancsa szerint nemcsak nekünk, hanem minden nem zsidó népnek is kihirdették ezt a titkot, hogy ők is eljussanak a hitből származó engedelmességre. ²⁷Az egyedül bölcs Istené legyen minden dicsőség Jézus Krisztus által mindörökké! Ámen.